

Esitämme tässä Kissojen suojelu – Kisu ry:n kommentit uuden hyvinvointilain luonnoksesta. Kisu ry on yli 10 vuotta auttanut eritoten populaatiokissoja uuden elämän alkuun.

Jokaisen otsikon alla on käsitelty otsikossa mainittua pykälää. Tekstissä on mainittuna löytölät ja esyt. Alla on avattu, mitä näillä termeillä tässä yhteydessä tarkoitetaan:

- Löytölä on kunnan kanssa sopimuksen tehnyt löytöeläinpaikka
- Esy on vapaaehtoisten pyörittämä eläinsuojeluyhdistys

25 § Eläinjalostus

Kiitämme sydämestämme tämän lisäyksen ottamisesta mukaan luonnokseen: Eläinten omistajan tai pitäjän tulee estää pitämiensä nisäkkäiden hallitsematon lisääntyminen.

Yhdistyksemme on nyt auttanut yli 10 vuotta populaatiokissoja ja määrät eivät ole pienentyneet tänä aikana ja läheskään kaikki avuntarvitsijoita emme pysty auttamaan. Meihin saattaa ottaa yhteyttä mm populaatiokissajoukon omistajat, naapurit, huolestuneet sukulaiset ja toiset eläinsuojeluyhdistykset.

Annamme tässä lausunnossa taustatietoa, joka on syytä ottaa huomioon suunniteltaessa eri keinoja puuttua populaatioiden hoitamiseen ja syntyyn. Tulevassa asetuksessa tulee olla selkeitä ja toimivaltaisia keinoja puuttua erilaisiin tilanteisiin.

Mahdollisia ongelmatilanteita

- Populaatiokissajoukon omistajat reagoivat usein kielteisesti asiaan puututtaessa. Alla esimerkkejä kohtaamistamme tilanteista:
  - Omistaja saattaa kieltää olevansa tontillaan majailevien kissojen omistaja, mutta ei siitä huolimatta anna tehdä tilanteelle mitään.
  - Omistajalla saattaa olla vääristynyt käsitys kissojen hyvinvoinnista ja hän on hyvin kiintynyt kissoihin, eikä anna tehdä asialle mitään.
  - Omistaja saattaa tiedostaa ongelman, hävetä sitä, mutta ei anna tehdä asialle mitään, koska pelkää ”julkista tuomiota”.
  - Omistajat ovat mm. valehdelleet (esim kissojen määrän), häirinneet loukutuksia (ruokkimalla kissoja salaa, jotta ne eivät menisi nälkäisinä loukkuihin) ja uhkailleet loukuttajia.
  - Omistaja pelkää (ihan oikeutetusti), että kissat lopetetaan ja siksi kieltäytyy yhteistyöstä
  - Omistajalla on elämänhallinta kadoksissa esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmien takia, jolloin populaatio voi olla seurausta elämänhallinnan menettämisestä. Tällöin eivät mitkään järkiperustelut käännä omistajan päätä kissojen tilanteen muuttamiseksi.

Ehdotuksia keinoista

Olemme huomanneet tässä vuosien varrella, että moni kunta on täysin tietämätön oman alueensa populaatio-ongelmista. Kuntia (tai uusia hyvinvointialueita) tulee ylipäänsä vastuuttaa enemmän näiden ongelmien ratkaisemisesta selkein ohjeistuksin.

Eläinsuojelutoimijoille tulee antaa lisää resursseja puuttua tilanteisiin. Alla listattuna oleellisimpia keinoja, jotka on syytä lisätä tulevaan lakiin tai asetukseen jossain muodossaan:

- Ulkona vapaasti liikkuvan kissan sterilointi tulee olla määräys, josta ei ole mahdollista poiketa. Sanktion tulee olla huomattava.
- Yhtenäiset selkeät ohjeet
  - o Eri kunnissa on tällä hetkellä todella paljon variaatiota siitä mitä tehdään, jos joku ilmoittaa populaatiokissaongelmasta ja yhdessäkään kunnassa se ei ole toiminut hyvin.
  - o Vaikka kyse olisi vain vapaaehtoisten tekemästä loukutuksesta ja kissojen kuljettamisesta lopetettavaksi eläinlääkäriin, niin tähänkään ei yleensä taloudellista tukea saada. Eläinlääkäri kun harvemmin lähtee omasta pussistaan maksamaan usean kymmenen eläimen lopetusta.
- Lisää eläinsuojeluviranomaisia
  - o Nykyisellä määrällä ei pystytä tekemään edes tarkastuksia populaatioilmoituksista, saati muita käytännön toimia esim. populaation siirtoa esyn tms tahon hoiviin.
- Lisää resursseja paikallisille eläinsuojeluyhdistyksille
  - o Kunnan/hyvinvointialueen kustantamat tilat populaatioiden vastaanottamiseen ja hoitamiseen ja rahallinen toimintatuki tilan pyörittämiseen. Esimerkiksi Tampereen kaupunki myöntää tukea eläinsuojeluyhdistyksille pari tuhatta euroa vuodessa, joka jaetaan useamman toimijan kesken. Summa on naurettava.

26 § Löytöeläimet

Pykälässä 26 todetaan seuraavaa:

”Löytöeläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan siitä, kun eläimen omistajalle tai pitäjälle on ilmoitettu eläimen talteenotosta tai kun talteenotosta on julkaistu 2 momentissa tarkoitettu ilmoitus. Tämän jälkeen kunnalla on oikeus myydä, luovuttaa tai lopettaa eläin.”

Tällä hetkellä löytölät toimivat kukin omalla tavallaan. Osa löytöloistä toimii eläinten parhaaksi ja tekee jo nyt yhteistyötä paikallisen esyn kanssa, jotta kissoja ei täydy lopettaa 15 päivän jälkeen. Mutta paljon on löytöloitä, jotka lopettavat kissat heti 15 päivän jälkeen ja on myös löytöloitä, jotka lopettavat kissat heti. Nämä viimeksi mainitut löytölät vetoavat siihen, että tulkitsevat kissan villiintyneeksi ja se lopetetaan suoraan loukkuun. Tämä mielivaltainen tulkinta on usein virheellinen ja sen tietää jokainen kissoja hiemankin tunteva. Loukussa riehuva kissa saattaa olla täysin kesy kissa ja sen pystyy toteamaan loukusta päästettyä kissaa muutamia tunteja seuraamalla. Myöskin villiintyneet kissat kesyyntyvät yleensä noin kuukaudessa sellaisiksi, että voivat alkaa etsimään uutta kotia. Kaikilla löytöloillä ei ole edes kanavaa, missä ilmoittelisivat haltuunsa tulleista eläimistä. Toisilla taas on omat nettisivut ja he myös jakavat ilmoituksia somessa.

Löytöloilta tulisi vaatia seuraavia asioita:

- Löytölän on etsittävä itselleen yhteistyökumppani lähimmästä esystä, jolla on mahdollisuus ottaa kissoja vastaan. Kissan saa lopettaa vain, jos kyseisellä eläinsuojeluyhdistyksellä ei ole mahdollisuutta ottaa kissaa.
- Yhtään kissaa ei lopeteta suoraan loukkuun vaan kaikkia seurataan se 15 päivää. Kissojen suojelu – Kisu ry on auttanut useita tuhansia villiintyneitä kissoja uusiin koteihin ja vain pari kissaa on todettu kykenemättömiksi kotielämään.
- Löytölöitä tulisi seurata muutoinkin kuin vain tilastoinnin osalta. Löytölään tulisi tehdä pistotarkastuksia aivan kuten muihinkin ammattimaisen toiminnan piirissä oleville tiloille.

39 § Koiran- ja kissanpentujen tuontikielto ja 40 § Koirien ja kissojen myynti-ilmoitus

Näiden pykälien sisältö on tarpeellinen ja uskomme, sen auttavan pentutehtailun ehkäisemiseen ja ammattimaisempaan toimintaan eläinten myymisessä. Toki valvontaan täytyy sitten löytää keinoja ja resursseja, etteivät nämä jää tyhjiksi säädöksiksi, joita kukaan ei toiminnassaan noudata.

60 § Ammattimainen tai muutoin laajassa mitassa tapahtuva seura- ja harrastuseläinten pito

Uusi tilastointivaatimus löytöeläimistä on osittain hyvä ja tilastoinnin tavoite ylevä.

Tilastoinnin tavoite on luonnoksen mukaan seuraava: ”Tilastotietojen avulla voitaisiin seurata löytöeläinten määrän kehitystä alueellisesti ja valtakunnallisesti. Tiedot olisivat tarpeen vastuullisen eläintenpidon edistämiseen ja löytöeläinten määrien vähentämiseen tähtäävien toimien suunnittelemiseksi ja kohdentamiseksi.”

Pelkkä virallisen löytölän eläinten määrä ei anna oikeaa kuvaa kodittomien/ löytöeläinten määrästä, koska populaatiokissat jäävät sen ulkopuolelle ollen kuitenkin se suurin yksittäinen löytöeläinosaryhmä. Kunnallisella löytöllä ei ole edes velvollisuutta ottaa vastaan populaatiokissoja. Ongelman ratkaisisi se, että esyjen eläimet otettaisiin mukaan tilastointiin, mutta tällöin tulisi tuplakirjauksen mahdollisuus. Kuten jo aiemmin todettu: osa löytöloista tekee yhteistyötä paikallisten eläinsuojeluyhdistysten kanssa (eläimiä siirtyy löytöeläinilasta eläinsuojeluyhdistykselle) ja eläin saattaa tilastoitua kahteen kertaan. Sirunumeroa saatettaisiin pystyä jatkossa hyödyntämään tilastoinnissa eri tavoin ja ehkä myös ratkaisemaan tuplakirjauksen mahdollisuus.. Esim jos kissat tilastoitaisiin sirunumerotiedolla, niin järjestelmä hälyttäisi tuplatiedon ilmaantuessa.